

Weronika Pawłowicz

Biblioteka parafialna przy parafii pw. Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Katowicach-Brynowie

---

Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych 2 (37), 131-136

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WERONIKA PAWŁOWICZ¹

BIBLIOTEKA PARAFIALNA PRZY PARAFII PW. NAJŚWIĘTSZYCH IMION JEZUSA I MARYI W KATOWICACH-BRYNOWIE

Parafia pw. Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Katowicach-Brynowie obchodziła w 2007 roku pięćdziesięciolecie swego istnienia. Pierwsza Msza Święta, pasterka, została odprawiona w nowym kościele 24 grudnia 1957 roku. Z okazji jubileuszu przygotowano opracowanie poświęcone historii i działalności parafii², nie ma w nim jednak wzmianki o bibliotece.

Wieloletnim proboszczem tutejszej parafii był ks. kanonik Adolf Kocurek (1918-2003). Poświęcił on wspólnocie brynowskiej czterdzieści sześć lat swego życia. Przybył tu jako kuratus „ze wszystkimi prawami i obowiązkami, jakie ma proboszcz w parafii”³ w 1957 roku. Doprowadził do ukończeniu budowy kościoła, odprawił pierwszą Mszę Świętą i wiele kolejnych, wychował całe pokolenia brynowskich dzieci. Był pasterzem parafii do roku 1989, kiedy odszedł na emeryturę. Jednak nadal mieszkał przy parafii i pomagał w duszpasterstwie. Do dziś wielu parafian wspomina go z wdzięcznością. W latach jego pracy w parafii powstała biblioteka parafialna: zgromadzono pewną liczbę książek, uporządkowano je, oprawiono w szary papier. Prawdopodobnie była też wówczas udostępniana.

---

¹ Biblioteka Śląska w Katowicach.

² M. Lubina, *Parafia Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Brynowie*, Katowice 2008.

³ *Tamże*, s. 72.

Niestety nikt już nie potrafi więcej na ten temat powiedzieć, np. kiedy i kto się tym zajmował.

Wznowienie działalności biblioteki nastąpiło w roku 1991 z inicjatywy ks. proboszcza Eugeniusza Krasonia. Na księgozbiór złożyły się wcześniej zgromadzone książki, a także dzieła przekazane przez ks. kanonika A. Kocurka, wówczas już emeryta zamieszkałego przy parafii. Przekazał on swój zbiór z zastrzeżeniem, że trzeba uważać, co się komu daje do czytania. Jak mówił: „nie każda książka jest dla każdego”. Kolekcja biblioteki została wzbogacona również darami parafian. Niewielkie kwoty przekazywane przez księdza proboszcza umożliwiły uzupełnienie zbiorów nowymi książkami.

Księgozbiór biblioteki parafialnej został opracowany tylko częściowo. W latach 1991-1997 wpisano do inwentarza 825 pozycji, powstał również kartkowy katalog alfabetyczny, pisany ręcznie na kartach formatu międzynarodowego.

Na podstawie inwentarza można opisać kolekcję. Powstała ona w większości z darów, jest więc bardzo różnorodna. Są tu dzieła filozofów, m.in. *Uczta Platona*, *Wyznania* św. Augustyna, *Albo – albo* Kierkegaarda, opracowania z zakresu etyki, psychologii i wychowania (m.in. Tadeusza Ślipki *Zarys etyki ogólnej* oraz *Zarys etyki szczegółowej*, Elżbiety Sujak *Kontakt psychiczny w małżeństwie*, Marii Braun-Gałkowskiej *Psychologia domowa*, Gastona Courtois *Rady dla rodziców*). Zgromadzono dzieła poświęcone historii Kościoła, biblistyce, *Apokryfy Nowego Testamentu*, śpiewniki kościelne, słownik Dorothei Forster *Świat symboliki chrześcijańskiej*. Liczne są również pisma świętych (*Listy* św. Hieronima, *Życie Alberta Schweitzera*, *Pisma* św. Wincentego Pallottiego, *Światłość w ciemności* Edyty Stein, *Dzienniczek* s. Faustyny Kowalskiej). Są dzieła hagiograficzne ze *Złotą legendą* Jakuba de Voragine’a i *Żywotami świętych* ks. Piotra Skargi, ponadto opracowania przybliżające postacie poszczególnych świętych i błogosławionych: św. Augustyna, św. Pawła, św. Piotra, św. Tomasza z Akwinu, św. Antoniego, św. Teresy, św. Franciszka, o. Maksymiliana Marii Kolbego.

W zbiorach biblioteki są też dzieła ascetyczne, takie jak Tomasza à Kempis *O naśladowaniu Chrystusa* oraz *O naśladowaniu Maryi*. Nie mogło zabraknąć też prac poświęconych modlitwie, liturgii i sakramentom.

W bibliotece znalazły się również pisma papieża Jana Pawła II (*Przekroczyć próg nadziei, Dar i Tajemnica*), a także przygotowane przez niego i jego poprzedników encykliki. Są prace przedstawiciele Kościoła polskiego, m.in. prymasa Augusta Hlonda *Listy pasterskie*, prymasa Stefana Wyszyńskiego *Zapiski więzienne*, bp. Alfonsa Nossola *Ku cywilizacji miłości*, kazania biskupa Zawitkowskiego *Kochani moi*. Zgromadzono też publikacje brata Rogera z Taizé, Matki Teresy z Kalkuty, kard. Miroslava Vlka, Chiary Lubich. W bibliotece parafialnej można znaleźć również popularne prace religijne ks. Mieczysława Malińskiego, ks. Romana Rogowskiego, ks. Jana Góry, Czesława Ryszki i innych autorów, a także edycje poezji religijnej wydane przez Księgarnię św. Jacka.

Największą jednak część zbiorów stanowią wydania literatury pięknej, zarówno polskiej, jak i obcej. Czytelnicy mogą przeczytać dzieła Józefa Ignacego Kraszewskiego (*Dziecię starego miasta, Bracia zmartwychwstańcy*), Henryka Sienkiewicza (*Potop, Krzyżacy*), Elizy Orzeszkowej (*Nad Niemnem*), Bolesława Prusa (*Placówka*), Aleksandra Fredry (*Pan Jowialski*), Poli Gojawiczyńskiej (*Dziewczęta z Nowolipek*), Władysława Reymonta (*Fermenty*), Stefana Żeromskiego (*Uroda życia*), Zofii Kossak (*Nieznany kraj, Przymierze, Błogosławiona wina*), Jalu Kurka (*Księga Tatr*), Jana Parandowskiego (*Zegar słoneczny*), Jana Dobraczyńskiego (m.in. *Listy Nikodema, Spotkania jasnogórskie, Wybrańcy gwiazd*), Romana Brandstaettera, Władysława Jana Grabskiego (*Saga o Jarlu Broniszu, Konfesjonał*), Hanny Malewskiej (*Apokryf rodzinny, Przemija postać świata*), Antoniego Gołubiewa (*Puszcza, Bolesław Chrobry*), Gustawa Morcinka (*Pokład Joanny, Gwiazdy w studni*). Można zapoznać się z również z dziełami Stanisława Lema (*Wysoki zamek, Obłok Magellana*), Arkadego Fiedlera (*Zdobywamy Amazonkę, Dywizjon 303*), Janusza Meissnera (*Szkoła Orłąt, Sześciu z „Daru Pomorza”*) oraz Aliny i Czesława Centkiewiczów (*W lodach Eisfiordu, Okrutny biegun*). Dla miłośników poezji znajdują się między innymi zbiory utworów Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Cypriana Kamila Norwida, Juliana Tuwima, Czesława Miłosa, ks. Jana Twardowskiego.

Literaturę obcą reprezentują dzieła Homera (*Iliada, Odyseja*), Petrarki (*Sonet do Laury*), Cervantesa (*Przemysłny szlachcic Don Kichote*), Moliera (*Świętoszek*), Sigrid Undset (*Wiosenne obłoki*),

Victora Hugo (*Kozeta*), Georgesa Bernanosa (*Dialogi karmelitanek*), François Mauriaca (*Jagnię, Czarne anioły*), Josepha Conrada (*Smuga cienia*), Alberta Camusa (*Dżuma*), J.A. Cronina (*Robbie i Robert*), Herberta Georga Wellsa (*Wehikuł czasu*), Jamesa Curwooda (*Włóczęgi północy, Szara wilczyca*), Marka Twaina (*Podróż międzyplanetarna*), Jacka Londona (*Biały Kieł*), Waltera Scotta (*Waverley*), Karola Maya (*Winnetou*), Aleksandra Dumasa (*Naszyjnik królowej*), Antoine'a Saint-Exupéry'ego (*Ziemia, planeta ludzi, Nocny lot*). Niektóre z dzieł znajdują się nawet w dwóch lub trzech wydaniach czy egzemplarzach (np. Nicholasa Monsarrata *Okrutne morze*).

Znajdą się tu również książki dla młodszych czytelników: Kornela Makuszyńskiego *Szaleństwa panny Ewy*, Edmunda Niziurskiego *Niewiarygodne przygody Marka Piegusa i Księga urwisów*, Haliny Rudnickiej *Uczniowie Spartakusa*, Edith Nesbit *Pięcioro dzieci i „coś”*, C.S. Lewisa *Ostatnia bitwa*, Giovanniego Guareschi opowiadania o Don Camillo, Juliusza Verne'a *W 80 dni dookoła świata*, Zofii Jasnoty *Szare i świąteczne dni Marysi*.

Na półki biblioteki trafiają również numery gazetki parafialnej „Parafia u Jezusa i Maryi”. Wszystkie numery z poprzednich lat są oprawione, obecnie jest już ich dziesięć tomów. Gazetka stanowi bogate źródło wiedzy o parafii i mieszkających tu ludziach. Wydawana jest również od 1991 roku.

Książki są drukowane przeważnie w okresie powojennym, nieliczne są starsze, wydane w latach trzydziestych XX wieku. Najstarsze są tomy *Żywotów świętych* ks. Piotra Skargi, które opublikowano w Krakowie w 1881 roku. Reprezentowane są bardzo różne wydawnictwa: Znak, Pax, Więź, Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy, Księgarnia św. Wojciecha i Księgarnia św. Jacka, Pallottinum, Akademia Teologii Katolickiej, wydawnictwa jezuitów, dominikanów, franciszkanów, salezjanów, misjonarzy karetynów Palabra, a także Wydawnictwo Karola Miarki, Nasza Księgarnia, Ossolineum, Iskry, Wydawnictwo MON, Śląsk, Czytelnik i wiele innych.

Zebrany księgozbiór został umieszczony w dwóch zamkniętych szafach stojących w salce przy zakrystii, gdzie odbywało się udostępnianie książek. Biblioteka była czynna zawsze w niedzielę, w godzinach od 10.00 do 11.00. Godziny otwarcia związane były z godzinami niedzielnych Mszy Świętych, odprowadzającymi o godzinie 9.00

i 11.00. Taki czas pracy umożliwił dostęp dość dużej grupie ludzi między jedną Mszą Świętą a drugą. Ze zbiorów korzystało kilkadziesiąt osób, głównie starszych, które chętnie czytały dzieła z literatury pięknej. Wśród czytelników była też i młodzież, głównie osoby przystępujące do bierzmowania, poszukujące wiadomości o wybranych patronach lub przygotowujący się do lekcji religii. Można ubolewać, że liczba czytelników stale się zmniejszała.

Prowadzeniem i organizacją biblioteki zajęła się jedna z parafianek, absolwentka bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, Weronika Pawłowicz, wraz z koleżanką Katarzyną Manią. Niestety kłopoty rodzinne jednej z nich i wyprowadzenie się drugiej spowodowały w 1997 roku zawieszenie działalności biblioteki. Część zbiorów pozostała nadal nieopracowana, przybyło jeszcze książek z darów i w tej chwili niemal nie mieszczą się już one w przeznaczonych na bibliotekę szafach. W chwili obecnej ks. proboszcz Jarosław Paszkot rozważa wznowienie pracy biblioteki.

MICHAŁ LUBINA¹

„PARAFIA U JEZUSA I MARYI” – TYGODNIK PARAFII POD WEZWANIEM NAJŚWIĘTSZYCH IMION JEZUSA I MARYI W KATOWICACH-BRYNOWIE

Wymownym dowodem aktywności laikatu w brynowskiej parafii pw. Najświętszych Imion Jezusa i Maryi jest wydawany od 20 lutego 1994 roku tygodnik „Parafia u Jezusa i Maryi”. Inicjatorem tego przedsięwzięcia był Franciszek Goli. W protokole posiedzenia Parafialnej Rady Duszpasterskiej z 20 października 1993 roku czytamy: „Na zakończenie pan F. Goli przedłożył pod rozagę członkom Rady pomysł redagowania i wydawania gazetki parafialnej”².

Inicjatywę podjęli Małgorzata i Emanuel Romańczykowie i to dzięki ich determinacji parafianie co tydzień wychodzą z kościoła z kolejnymi numerami czasopisma. Jego charakter został w podstawowych zrębach ukształtowany w 1994 roku. Na kolejnych spotkaniach Parafialnej Rady Duszpasterskiej ustalono, że będzie to tygodnik zawierający ogłoszenia parafialne, intencje mszalne, artykuły o sprawach parafii. Założono, że mogą w nim być zamieszczone płatne ogłoszenia, co niewątpliwie miało ułatwić pozyskiwanie środków na wydawnictwo. Stanisława Warmbrand zachęcała do poszerzenia jego formuły o tematykę dotyczącą całokształtu życia społecznego w Brynowie, co jednak nie zostało zaakceptowane. Za-

---

¹ Emerytowany pracownik Muzeum Miejskiego im. Maksymiliana Chroboka w Rudzie Śląskiej, parafia pw. Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Katowicach-Brynowie.

² Archiwum Parafialne, segregator A 1-2.